

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

ЗМІСТ
ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Криворучко С.К. Метафоричність у романі Мо Яня 莫言 «Великі груди, широкі сідниці» 丰乳肥臀.....	8
Санатуллах Басам. Історичні передумови розвитку перської мови (تاریخی پیشینه) (فارسی زبان).....	10
Бикова І.А., Скразловська І.А. Символічне значення кольорів в культурі народів Сходу.....	13
Жукова К.Є. «Мислення через ієрогліфи» - феномен традиційної культури Китаю.....	15
Завгородня О.С. Епічна поема Абулькасіма Фірдоусі «Шах-Наме».....	16
Сєкіна Н.Д. Стилiстично-емоційна забарвленість гендерно маркованих фразеологізмів.....	19
Ван Сяоцянь. Проблема перекладу класических китайських текстів на мови країн Заходу.....	20
Ажнина Л.А. Особливості транслітерації деяких китайських імен власних.....	21
Ковальова В.В. Фонетичні особливості шанхайського діалекту.....	23
Коляда А.В. Особливості використання пекінізмів на лексичному рівні у п'єсі Лао Ше «Чайна».....	24
Мілова Д.І. Аспекти китайських дієслів у відображенні української мови.....	27
Проша О.Є., Мараховська О.В. Іранська каліграфія.....	28
Ситнікова В.А. Функціонування графеми «доц» у складених ієрогліфах.....	29
Субота І.А. Образ минулого у новелах Лейли аль -‘Усман.....	32
Сусленко А.М. Особливості походження іранських прізвищ.....	34
Фотеску І.В. Проблематика використання наголосу мови та складу в сучасній японській мові.....	35
Шапаренко Е.Е. Стилiстичні особливості китайських текстів публіцистичного стилю.....	37
Юрченко М.Е. Відмінності між японським і українським діловим листуванням.....	38

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХІДНИХ МОВ

Руда Н.В. Аналітичне читання як один з засобів формування китайськомовної компетентності студентів.....	40
Ахмад О.Р. Кейс-метод (Case Study) як форма інтерактивного навчання арабської мови.....	41
Компанієць О.В., Баличева В.М. Використання гаджетів та досягнень новітніх технологій при вивченні івриту.....	43
Андрєєва Ю.В. Дослідження мотивації студентів до вивчення китайської мови та методи її підвищення.....	44
Копилова Н.А. Переваги навчання китайської лексики у середній школі за допомогою наочних засобів навчання.....	47
Локшина Ю.Г. Методика викладання японської мови як дисципліна вільного вибору студентів.....	48
Подгорний Г.В. Спецкурс «Вступ до сходознавства» в гімназії.....	50
Сєгада Ж.П. Література Японії в освітньому процесі Київської гімназії східних мов №1.....	53
Ткаченко О.І. Науково-педагогічні підходи до навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1.....	55
Дмитрієва А.В. Порівняльний аналіз підручників «DISCOVER CHINA» та	

«HANYU JIAOCHENG»	57
Золотухіна Н.А. Використання онлайн додатків як засіб формування граматичної компетенції китайської мови.....	59
Ільченко А.Р. Сучасні підходи, методи та прийоми викладання китайської мови в контексті розвитку здібностей до запам'ятовування ієрогліфів.....	61
Лейба К.Ю. Методи викладання лексики на різних етапах вивчення китайської мови.....	63
Макітренко К.О. Методи викладання ієрогліфіки китайської мови.....	65
Соколова А.Р., Федюк В. Ю. Інтерактивні методи навчання китайської мови дітей дошкільного віку.....	67
Чихаріна К.І. Особливості викладання фонетичного аспекту китайської мови.	69
Щербакова К.О. 汉语听力技能训练方法.....	71

ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ В КРАЇНАХ СХОДУ

Науменко С.С. Освіта обдарованих дітей: державна політика Китаю.....	74
Олійник Ю.О. Особливості розвитку навчальних закладів Японії.....	75
Xie Fei. Educational Opportunities for Chinese Citizenship Values Aabroad Promotion.....	78
Ступченко Є.Г. Становлення та роль освіти в Арабському халіфаті.....	80
Wu Yanlin. Talantness Concept and its Influence Over Nowadays China.....	82
Han Zhangliang. Sport Education Work with Disabled Children in China: Why It Fails.....	83
Щербакова О.В. Шкільна справа та зародження педагогічної думки у стародавньому Китаї.....	85
Ян Чжуан. Розвиток вищої освіти Китаю в умовах стратегії «Один пояс- один шлях».....	87

ТЮРКОЛОГІЯ

Покровська І.Л., Йилдиз Уміт. Діяльність тюркологічних осередків закладів вищої освіти України.....	88
Йилдиз Уміт, Йилдирим Гюльчін. Культурні елементи в турецьких казках і їх використання у навчанні турецької мови (Türk Masallarında Kültür Öğeleri ve Türkçe Öğretiminde Kullanımı).....	90
Їлмаз Озан. Роздуми про перську граматику в коментарі Сууді Босневі XVI-го століття до поеми «Гулістан» (XVI. Yüzyıl Şârihlerinden Sûdî-i Bosnevî'nin Gülistân Şerhinde Farsça Dilbilgisine Dair Görüşleri).....	93
Челіксап Сефа. Використання візуальних елементів і орієнталізм (Görsel Öğelerin Kullanımı ve Oryantalizm).....	95
Акденізлі Фуат. Реформа турецького алфавіту як візуальний показник впровадження західних норм і ідеалів (Batılılaşmanın Görsel Bir Göstergesi Olarak Türk Harf Devrimi).....	97
Акденізлі Коджагюль Ділек. Відображення орієнталізму у зовнішній політиці у новому столітті: закон про фінансування з-за кордону ісламських організацій в Європі (Yeni Yüzyılda Oryantalizmin Dış Politikadaki Yansımaları: Avrupa'da İslam Derneklerine Yönelik Yurtdışından Finansman Yasağı).....	99
Алибекироглу Сертан. Турецкие идиомы, отражающие мимику человека.....	101
Чиалашвили-Гордеева Е.Ш., Рамазанова Ш.И. Проблема диалога Востока и Запада в литературе постмодерна.....	104
Джигора Н.О. Особливі підходи в навчанні дітей абетки турецької мови в контексті нової української школи.....	106
Дурланик М. Латіф. Стадії розвитку сучасної лінгвістики та видатні філологи у період Турецької Республіки (Modern Dil Biliminin T.C.	

Провідна функція у проектуванні технологій інтерактивного навчання китайської мови належить як учителю, так і підручнику.

Важливим засобом засвоєння китайської мови є щорічне мовне стажування учнів різних вікових категорій у зарубіжній мовній школі на базі Куньмінського державного університету (КНР), у регіональній олімпіаді “Піднебесна перлина“, у III міському етапі Київської міської відкритої олімпіади зі східних мов, у Міжнародній олімпіаді учнів середніх загальноосвітніх закладів “Китайський міст” тощо.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мілюк К.С. Підходи до навчання китайської мови у педагогічній системі Київської гімназії східних мов N1. Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи: матеріали Першої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м.Київ, 18 квіт.2019 р./ Дидактика: теорія і практика і зб. наукових праць. Київ:Фенікс, 2019. С.194-197
2. Редько В. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов : теорія і практика: монографія, Київ: Генеза, 2012,224с.
3. Ткаченко О.І . Особистісно орієнтований підхід до навчання учнів східних мов у 5-9 класах. Україна, українська мова- світ XXI століття у діалозі культурно-мовних, морально- громадянських цінностей особистості та педагогічних систем: ел.зб. статей за матеріалами Дванадцятої Всеукраїнської науково- практичної конференції, м. Київ, 25 жовт.2019р. [за наук. ред. Г.О. Васьківської]. Київ: Педагогічна думка,2019. С.489-497./ (Серія : Дидактика: теорія і практика) Електронний ресурс.- Режим доступу: <http://lib.iita.gov.ua/717965/>.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник. Київ: ВЦ “Академія”, 2010. 328с.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДРУЧНИКІВ «DISCOVER CHINA» ТА «HANYU JIAOCHENG»

Дмитрієва Аліна Володимірівна, студентка 4 курсу факультету іноземної філології

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н., доц. К.Є. Жукова

Китайська мова в Україні набирає все більше обертів щодо популярності серед студентів. Все більше університетів, інститутів та мовних шкіл пропонують свої послуги з навчання китайської мови. Але якщо сама мова стає все поширенішою в нашій країні, то, на жаль, не усюди її можна вивчати з носіями мови, спеціалістами з китайської або з використанням автентичної літератури.

Найбільш популярною в Україні є практика використання китайсько-англійських підручників. По-перше, вони більше разів редагуються і перевидаються, по-друге, їх легше знайти в інтернеті. Китайсько-англійські підручники широко використовуються і в нашому університеті.

Було цікаво порівняти два підручника «Discover China» та «Hanyu Jiaocheng». з точки зору їх якості та зміста. Було обрано перші частини підручників для початкового рівня, які було порівняти їх за такими критеріями:

1. побудова і формат підручників;
2. відповідність слів, представлених в підручниках, рівням HSK;
3. орієнтовність на студента;
4. актуальність інформації

I. Побудова і формат підручників

«Discover China» представляє собою набір підручників, поділених на власне підручники, які в свою чергу також поділені за темами (1. Основи китайської мови, 2. Китайська для подорожування, 3. Більш глибоке вивчення різноманітної китайської

культури, 4. Рівень китайської для роботи в Китаї) та робочі зошити, де студентів надається можливість виконувати безліч вправ та писати у самих підручниках. Власне підручник починається зі вступу, де охарактеризовані ключові риси, структура, самі підручники та робочий зошит. Важливим моментом є зміст, де напроти кожного уроку написано, що саме в ньому вивчатиметься зі слухання та читання, говоріння та письма, граматики та словника, вимови, культурної складової та практики ієрогліфів. Це і є складові однієї теми, поділені на уроки. Більше того, уся ця інформація подана англійською мовою, і вона буде зрозумілішою для студентів. Тож, як ми бачимо, один урок цього підручника включає в себе усе одразу.

«Hanyu Jiaocheng» складається з підручників, поділених на теми й упорядкованих за рівнем складності, підручників з аудіювання та підручників з читання. Підручник, що було досліджено, починається зі вступу, класифікації термінів та місць артикуляції, корисних фраз для вчителя та студентів і опису кожного уроку. За структурою уроку – це один або два невеликих тексти, частіше діалоги, нові слова, записані у тому порядку, у якому вони зустрічаються в тексті, правила вимови (далі правила граматики) та завдання. Серед них є завдання з вимови, читання, надалі з лексики чи граматики. Обов'язкове завдання – прописи.

II. Відповідність слів, представлених в підручниках, рівням HSK.

Досліджувані підручники повинні відповідати рівням HSK1 та HSK2. Методом суцільної вибірки було проведено аналіз лексичного матеріалу, завдяки якому з'ясовано, що:

«Discover China». Окрім того, що слова цього підручника відповідають HSK1 та HSK2, там також є багато слів, які зустрічаються і в HSK3 та HSK4. Більше того, у підручнику подається багато власних назв, які рано чи пізно студентам все одно доведеться вивчити. Тож словниковий запас одного такого підручника максимально широкий (у словнику в додатку подано більше 400 слів). Вважаємо слова дуже корисними студентам.

«Hanyu Jiaocheng». У цьому підручнику слова відповідають рівням HSK1 та HSK2, є слова і рівня HSK3 та HSK4, але їх набагато менше. Власні назви винесено окремо, але серед них більшу частину складають імена, а не географічні назви, як у «Discover China». У словнику в додатку подано більше 300 слів, що на 100 менше, ніж у попередньо розглянутому підручнику.

III. Орієнтовність на студента

Як студент, що вивчає китайську мову, я продивилася обидва підручники. «Discover China» нагадує підручник з Практики англійського мовлення. Він має дуже багато цікавих та різнопланових завдань. Правила чи будь-яка корисна інформація надана англійською мовою, тому студентам легше розуміти чи орієнтуватися. Також тут багато вправ, які мають аудіо записи, навіть якщо завдання не пов'язане з аудіюванням. За одне заняття можна змінити декілька видів діяльності, що теж не дозволяє нудьгувати.

«Hanyu Jiaocheng». Усі уроки побудовані однаково, а всі завдання ідентичні, змінюються лише слова і речення. Тому для студентів цей підручник може бути нуднішим, ніж «Discover China». Інформація на початку підручника подана китайською, тому якщо вам необхідно розібратися у чомусь, без допомоги онлайн перекладача чи вчителя ви не впораетесь. Але є і позитивні риси. Цей підручник пропонує більше практики читання. А правила подані і китайською, і англійською мовами.

IV. Актуальність закладеної в них інформації

І «Discover China», і «Hanyu Jiaocheng» є актуальними, бо вони постійно редагуються і перевидаються. В них немає застарілої інформації, тож можна сказати, що вони йдуть у ногу з часом.

Висновки.

На нашу думку, підручник «Discover China» набагато цікавіший. В ньому немає такої одноманітності, як в «Hanyu Jiaocheng». Але «Hanyu Jiaocheng» хоча і нудніший, він

орієнтований лише на вивчення мови без цікавих складових. Так, з точки зору навчання, це краще, але навчання повинно бути не тільки корисним, а й різноманітним і цікавим. Із точки зору методики, завдання повинні відрізнятися одне від одного, тоді матеріал буде краще запам'ятовуватися, а навчання буде лише у радість. Тож я склала таблицю, щоб оцінити підручники за обраними критеріями. І як ми бачимо, «Hanyu Jiaocheng» трошки поступається «Discover China».

	«Discover China»	«Hanyu Jiaocheng»
Будова і формат підручників	●●●●●	●●●●●
Чи відповідають слова, представлені в підручниках, рівням HSK?	●●●●●	●●●●
Орієнтовність на студента	●●●●●	●●●●
Актуальність закладеної в них інформації	●●●●●	●●●●●

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ДОДАТКІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

*Золотухіна Наталія Анатоліївна, студентка 5 курсу факультету іноземної філології
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: к.ф.н., доц. Н.В. Руда*

Місце граматики китайської мови є предметом наукової дискусії понад століття, але граматичний аспект – це найважливіша частина програми курсу китайської мови, що викладається на кафедрі східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Труднощі, що виникають перед викладачами вищої школи, пов'язані зі складністю самого предмету, оскільки часто граматику просто не вдається виокремити з багатогранних зв'язків і впливів в рамках мовної системи і описати її в чистому вигляді. Неминуче охоплюються інші аспекти мови і суміжні галузі науки. У підсумку, на сьогоднішній день в українській вищій школі існують лише поодинокі авторські курси теоретичної та практичної граматики китайської мови і наукові дослідження окремих аспектів викладання граматики. Недостатня,

на наш погляд, матеріальна та комплексна наукова база призводить до того, що викладачі китайської мови змушені поєднувати у певній мірі лінгвістичні роботи класиків синології С.Е. Яхонтова, А.А. Драгунова, В.І. Горелова та ін.) або комплексні збірники (ті, що в популяризованій англійській літературі називаються Comprehensive Grammar) [2]. За останні 10-15 років з'явилася можливість користуватися новітніми роботами, доступними в електронних бібліотеках та мережі Інтернет. З урахуванням усіх цих факторів нами було розроблено дослідження щодо вияву ефективності використання мобільних онлайн додатків як засобу підвищення граматичної компетенції, що дозволяє:

- по-перше, аналізувати вже наявну науково-теоретичну базу студента-філолога;
- по-друге, досить повно описати різні граматичні феномени в китайській мові;
- по-третє, дати цим мовним явищам пояснення в типологічній перспективі або продемонструвати їх системний характер.

При використанні інформації в Інтернеті як ресурсу для вивчення англійської мови існують деякі критерії щодо онлайн ресурсів вивчення граматики китайської мови, на яких потрібно наголосити:

- матеріали для вивчення китайської мови повинні містити достатню кількість письмових вправ та текстів;
- введення граматичних конструкцій повинно бути контекстуальним.

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку   Формат   Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк.   Зам №   Тираж   прим.   Ціна договірна.